

Ліхницький О.О.

ГІСТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОРФОГЕНЕЗУ РЕГЕНЕРАТУ У ЩУРІВ З ВІДКРИТИМ ПЕРЕЛОМОМ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ НА ТЛІ ОСТЕОПОРОЗУ, ПІСЛЯ ІМПЛАНТАЦІЇ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ТКАНИНИ ПЛАЦЕНТИ ЛЮДИНИ

Резюме. Використання кріоконсервованого фрагмента плаценти при поєднаній патології - переломі нижньої щелепи на тлі остеопорозу - сприяє зменшенню області некрозу в зоні перелому, швидкому його відмежуванню, що супроводжується інтенсивним розвитком сполучної тканини. Ці явища більш виражені на пізніх стадіях репарації і супроводжуються підвищенням активності остеогенного компонента.

Ключові слова: остеопороз, перелом, кріоконсервована плацента, морфологія.

Лихицкий А.А.

ГИСТОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ МОРФОГЕНЕЗА РЕГЕНЕРАТА У КРЫС С ОТКРЫТЫМ ПЕРЕЛОМОМ НИЖНЕЙ ЧЕЛЮСТИ НА ФОНЕ ОСТЕОПОРОЗА, ПОСЛЕ ИМПЛАНТАЦИИ КРИОКОНСЕРВИРОВАННОЙ ТКАНИ ПЛАЦЕНТЫ ЧЕЛОВЕКА

Резюме. Использование криоконсервированного фрагмента плаценты при сочетанной патологии - переломе нижней челюсти на фоне остеопороза - способствует уменьшению области некроза в зоне перелома, быстрому его отграничению, что сопровождается интенсивным развитием соединительной ткани. Эти явления более выражены на поздних стадиях репарации и сопровождаются повышением активности остеогенного компонента.

Ключевые слова: остеопороз, перелом, криоконсервированная плацента, морфология.

Reviewer - prof. Gunas I.V.

The article came to the editorial office 15.05.2017 p.

Lykhytskyi Oleksiy Oleksiyovych - Assistant of the Department of Surgery № 2 with the course of the basis of dentistry of National Pirogov Memorial Medical University, Vinnitsa; +38(067)3964340

© Мішалов В.Д., Серебреннікова О.А., Гунас В.І.

УДК: 340.6:572.524.12:616.-055.1(477)

Мішалов В.Д., Серебреннікова О.А.¹, Гунас В.І.¹

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика (вул. Дорогожицька, 9, м. Київ, 02000, Україна), Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, 21018, Україна)¹

ДИСКРИМІНАНТНІ МОДЕЛІ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ПРАКТИЧНО ЗДОРОВИХ ЧОЛОВІКІВ ДО ЦЕНТРАЛЬНОГО, ЗАХІДНОГО АБО СХІДНОГО АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОКАЗНИКІВ ПАЛЬЦЕВОЇ І ДОЛОННОЇ ДЕРМАТОГЛІФІКИ

Резюме. В статті, на основі особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки, побудовані і проведено аналіз достовірних дискримінантних моделей приналежності практично здорових чоловіків до центрального, західного або східного адміністративно-територіальних регіонів України. В більшості випадків сукупність усіх дерматогліфічних змінних мають незначний рівень дискримінації (найвищий рівень встановлено між чоловіками західного і східного регіонів України). Найбільш часто дискримінантними змінними між чоловіками даних регіонів України є тип візерунку на пальцях лівої кисті.

Ключові слова: дерматогліфіка, адміністративно-територіальні регіони України, дискримінантний аналіз, практично здорові чоловіки.

Вступ

Сучасний склад населення України є результатом складних багатоміжових процесів міграцій народів, етнічних груп, що проживали на її та суміжних з нею територіях. Більше того, станом на даний час (рубіж 20 та 21 століть, початок 21 століття) цей процес активно продовжується в силу різноманітних макрофакторів [13].

Такі виклики сьогодення як війни, різкі зміни соціально-економічного стану країн (відповідно рівня життя населення і рівень злочинності) вимагають створення все нових методів, що дозволять так чи інакше ідентифікувати расову, етнічну, і навіть регіональну приналежність особи, використовуючи при цьому легкодоступний, простий у використанні метод дослідження, що базувався б на дослідженні людської ознаки, що має бути "відображенням" столітніх процесів змін в етногенетиці. Антропологічні маркери дозволяють реконструювати, відновити процеси давнини, оминаючи такі недостовірні ознаки як лінгвістичні та культурні, що не підлягають оцінці у зв'язку з сучасним рівнем руху та урбанізації населення. Одним з таких маркерів, безсумнівно, слід вважати шкірний рельєф людини, вивченням якого займається така наука як дерматогліфіка [14]. Більшість авторів [5, 7, 10, 12, 13] схиляються до того, що дерматогліфічні ознаки можна і необхідно вико-

тупний, простий у використанні метод дослідження, що базувався б на дослідженні людської ознаки, що має бути "відображенням" столітніх процесів змін в етногенетиці. Антропологічні маркери дозволяють реконструювати, відновити процеси давнини, оминаючи такі недостовірні ознаки як лінгвістичні та культурні, що не підлягають оцінці у зв'язку з сучасним рівнем руху та урбанізації населення. Одним з таких маркерів, безсумнівно, слід вважати шкірний рельєф людини, вивченням якого займається така наука як дерматогліфіка [14]. Більшість авторів [5, 7, 10, 12, 13] схиляються до того, що дерматогліфічні ознаки можна і необхідно вико-

ристовувати для дослідження історії формування популяцій, процесів міграції населення. Але на сучасному етапі численна кількість робіт присвячена розгляду шкірних малюнків лише як одного з найпростіших маркерів тих чи інших захворювань [1, 4, 8, 9, 11, 16, 18, 19].

Ймовірність ескалації військових конфліктів та проблеми, що можуть бути цим викликані (підвищення рівня злочинності, активна внутрішня міграція населення) на території України спонукають до пошуку вирішення питання регіональної приналежності особи, з урахуванням сучасного адміністративно-територіального ділення держави. У зв'язку з цим виникає необхідність дослідження регіональних особливостей дерматогліфічних ознак населення як простого і доступного методу, що може охопити широкі маси населення.

Мета роботи - побудувати і провести аналіз дискримінантних моделей приналежності практично здорових чоловіків до центрального, західного або східного адміністративно-територіальних регіонів України на основі особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки.

Матеріали та методи

З бази даних науково-дослідного центру Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова взяті первинні дерматогліфічні показники 281 практично здорових чоловіків віком від 19 до 35 років у третьому поколінні мешканців центрального (165, Вінницька, Черкаська, Кіровоградська, Полтавська і Дніпропетровська області), західного (71, Волинська, Рівненська, Львівська, Чернівецька, Тернопільська, Хмельницька, Закарпатська і Івано-Франківська області) і східного (45, Харківська, Луганська і Донецька області) регіонів України [2]. Проведений аналіз медико-соціальних факторів умов життя усіх обстежених вказує на досить високу однорідність даних вибірок [15].

Відбитки долонних поверхонь кистей та окремих пальців правої та лівої руки отримували за допомогою типографської фарби на листі паперу [3]. Отриманий дерматогліфічний матеріал аналізували за методикою Н. Cummins та Ch. Midlo [17] за викладом Т. Д. Гладкової [3].

Побудова дискримінантних моделей можливого віднесення чоловіків до центрального, західного або східного регіонів України, на основі особливостей дерматогліфічних показників, проведена в ліцензійному пакеті "STATISTICA 6.1".

Результати. Обговорення

Дискримінантна функція при урахуванні показників пальцевої і долонної дерматогліфіки охоплює 93,9% практично здорових чоловіків із *центрального* регіону України і 26,8% із *західного* регіону України. Взагалі модель коректно охоплює представників даних регіонів України в 73,7% випадків. Між практично здоровими чоловіками з центрального і західного регіонів

Таблиця 1. Звіт дискримінантного аналізу у практично здорових чоловіків центрального і західного регіонів України в залежності від особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки.

Wilks' Lambda: 0,879; F (5,230) = 6,304; p<0,0000					
Дискримінантні змінні	Wilks' Lambda	Partial Lambda	F-remove (1,230)	p-level	Toler.
FRC_R5	0,905	0,972	6,636	0,0106	0,984
RL_TF1	0,915	0,961	9,340	0,0025	0,939
RL_TF5	0,899	0,978	5,087	0,0250	0,983
RL_FRC1	0,897	0,981	4,476	0,0355	0,933
RL_BC	0,896	0,982	4,197	0,0416	0,989

Примітки: тут і в подібних таблицях Wilks' Lambda - статистика Уїлкса лямбда; Partial Lambda - статистика Уїлкса лямбда для поодинокого внеску перемінної в дискримінацію між сукупностями; F-remove - стандартний F-критерій пов'язаний з відповідною Partial Lambda; p-level - p-рівень пов'язаний з відповідним F-remove; Toler. - толерантність змінної (міра надмірності змінної).

України дискримінантними змінними є гребінцевий рахунок 5-го пальця правої кисті (FRC_R5), асиметрія типу візерунку 1-го пальця (RL_TF1), асиметрія типу візерунку 5-го пальця (RL_TF5), асиметрія гребінцевого рахунку 1-го пальця (RL_FRC1) і асиметрія гребінцевого рахунку лінії b-c (RL_BC) (табл. 1). Причому, найбільший внесок у дискримінацію між практично здоровими чоловіками з центрального і західного регіонів України має асиметрія типу візерунку 1-го пальця. В цілому сукупність усіх змінних має незначну (статистика Уїлкса лямбда = 0,879; F = 6,304; p<0,001) дискримінацію між чоловіками з центрального і західного регіонів України (див. табл. 1).

Встановлені коефіцієнти класифікаційних дискримінантних функцій дозволяють обчислити показник класифікації (Df), за допомогою якого можна передбачити належність показників до "типових" для чоловіків центрального або до "типових" для чоловіків західного регіонів України. Визначення Df наведено у вигляді рівнянь, де віднесення до чоловіків центрального регіону України можливе при значенні Df близькому до 10,72, а до чоловіків західного регіону України - при значенні Df, близькому до 10,62:

Df (для чоловіків центрального регіону України) = $FRC\_R5 \times 0,349 + RL\_TF1 \times 5,730 + RL\_TF5 \times 5,439 + RL\_FRC1 \times 0,017 + RL\_BC \times 0,023 - 10,72$;

Df (для чоловіків західного регіону України) = $FRC\_R5 \times 0,284 + RL\_TF1 \times 4,774 + RL\_TF5 \times 6,162 + RL\_FRC1 \times 0,083 + RL\_BC \times 0,104 - 10,62$.

При визначенні значимості усіх дискримінантних функцій за допомогою критерію χ^2 встановлено, що можлива достовірна інтерпретація отриманих показників класифікації між практично здоровими чоловіками центрального і західного регіонів України (табл. 2).

Дискримінантна функція при урахуванні показників пальцевої і долонної дерматогліфіки охоплює 97,0% практично здорових чоловіків із *центрального* регіона

Таблиця 2. Звіт покрокового критерію з включенням для усіх канонічних коренів у практично здорових чоловіків центрального і західного регіонів України при урахуванні особливостей дерматогліфічних показників.

	Eigenvalue	Canonicl R	Wilks' Lambda	Chi-Sqr.	Df	p-level
0	0,137	0,347	0,879	29,73	5	0,0000

Примітки: тут і в подібних таблицях Eigenvalue - значення коренів для кожної дискримінантної функції; Canonicl R - канонічне значення R для різних коренів; Chi-Sqr. - стандартний критерій χ^2 послідовних коренів; Df - кількість ступенів свободи; p-level - p-рівень пов'язаний з відповідним χ^2 .

Таблиця 3. Звіт дискримінантного аналізу у практично здорових чоловіків центрального і східного регіонів України в залежності від особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки.

Wilks' Lambda: 0,779; F (7,202) = 8,152; p<0,0000					
Дискримінантні змінні	Wilks' Lambda	Partial Lambda	F-remove (1,202)	p-level	Toler.
II_R	0,812	0,960	8,410	0,0041	0,988
TF_R1	0,835	0,934	14,30	0,0002	0,953
T3_L	0,826	0,944	12,07	0,0006	0,781
TF_L3	0,808	0,965	7,370	0,0072	0,987
RL_ATB	0,798	0,977	4,806	0,0295	0,964
IK_L	0,807	0,967	6,965	0,0090	0,928
TT_L	0,799	0,976	4,973	0,0268	0,784

Таблиця 4. Звіт покрокового критерію з включенням для усіх канонічних коренів у практично здорових чоловіків центрального і східного регіонів України при урахуванні особливостей дерматогліфічних показників.

	Eigenvalue	Canonicl R	Wilks' Lambda	Chi-Sqr.	Df	p-level
0	0,282	0,469	0,780	50,88	7	0,0000

Таблиця 5. Звіт дискримінантного аналізу у практично здорових чоловіків західного і східного регіонів України в залежності від особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки.

Wilks' Lambda: 0,640; F (7,108) = 8,647; p<0,0000					
Дискримінантні змінні	Wilks' Lambda	Partial Lambda	F-remove (1,108)	p-level	Toler.
TF_L3	0,685	0,936	7,446	0,0074	0,881
FRC_R3	0,751	0,854	18,51	0,0000	0,718
FRC_R1	0,724	0,885	14,06	0,0003	0,727
TF_L5	0,705	0,909	10,81	0,0014	0,810
RL_CD	0,683	0,939	7,077	0,0090	0,946
ATD_R	0,685	0,936	7,362	0,0078	0,921
RL_FRC5	0,660	0,970	3,308	0,0717	0,939

України і 31,1% із східного регіону України. Взагалі модель коректно охоплює представників даних регіонів України в 82,9% випадків. Між практично здоровими чоловіками з центрального і східного регіонів України дискримінантними змінними є візерунок на 2-й міжпальцевій подушечці правої долоні (II_R), тип

візерунку 1-го пальця правої кисті (TF_R1), частота центрального вісьового трирадіуса лівої долоні (T3_L), тип візерунку 3-го пальця лівої кисті (TF_L3), асиметрія величини кута atb (RL_ATB), величина індексу головних долонних ліній лівої долоні (IK_L) і частота будь-якої комбінації трирадіусів на лівій долоні (TT_L) (табл. 3). Причому, найбільший внесок у дискримінацію між практично здоровими чоловіками з центрального і східного регіонів України мають тип візерунку 1-го пальця правої кисті і частота центрального вісьового трирадіуса лівої долоні. В цілому сукупність усіх змінних має незначну (статистика Уїлкса лямбда = 0,779; F = 8,152; p<0,001) дискримінацію між чоловіками з центрального і східного регіонів України (див. табл. 3).

Показники класифікації (Df) для чоловіків із центрального і східного регіонів України в залежності від особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки мають вигляд наступних рівнянь:

Df (для чоловіків центрального регіону України) = II_R x 7,018 + TF_R1 x 5,496 + T3_L x 244,1 + TF_L3 x 4,127 - RL_ATB x 0,988 + IK_L x 3,087 - TT_L x 11,42 - 265,3;

Df (для чоловіків східного регіону України) = II_R x 8,214 + TF_R1 x 4,844 + T3_L x 236,4 + TF_L3 x 3,536 - RL_ATB x 1,155 + IK_L x 2,849 - TT_L x 9,362 - 251,9.

При визначенні значимості усіх дискримінантних функцій за допомогою критерію χ^2 встановлено, що можлива достовірна інтерпретація отриманих показників класифікації між практично здоровими чоловіками центрального і східного регіонів України (табл. 4).

Дискримінантна функція при урахуванні показників пальцевої і долонної дерматогліфіки охоплює 83,1% практично здорових чоловіків із західного регіону України і 71,1% із східного регіону України. Взагалі модель коректно охоплює представників даних регіонів України в 78,5% випадків. Між практично здоровими чоловіками з західного і східного регіонів України дискримінантними змінними є тип візерунку 3-го пальця лівої кисті (TF_L3), гребінцевий рахунок 3-го пальця правої кисті (FRC_R3), гребінцевий рахунок 1-го пальця правої кисті (FRC_R1), тип візерунку 5-го пальця лівої кисті (TF_L5), асиметрія гребінцевого рахунку лінії c-d (RL_CD), величина кута atd правої долоні (ATD_R) і асиметрія гребінцевого рахунку 5-го пальця (RL_FRC5) (табл. 5). Причому, найбільший внесок у дискримінацію між практично здоровими чоловіками з західного і східного регіонів України має гребінцевий рахунок 3-го пальця правої кисті. В цілому сукупність усіх змінних має майже середню (статистика Уїлкса лямбда = 0,640; F = 8,647; p<0,001) дискримінацію між чоловіками з західного і східного регіонів України (див. табл. 5).

Показники класифікації (Df) для чоловіків із західного і східного регіонів України в залежності від особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки мають вигляд наступних рівнянь:

Df (для чоловіків західного регіону України) = TF_L3 x 3,728 - FRC_R3 x 0,281 + FRC_R1 x 0,432 + TF_L5 x

Таблиця 6. Звіт покровокового критерію з включенням для усіх канонічних коренів у практично здорових чоловіків західного і східного регіонів України при урахуванні особливостей дерматогліфічних показників.

	Eigenvalue	Canonicl R	Wilks' Lambda	Chi-Sqr.	Df	p-level
0	0,560	0,599	0,641	49,17	7	0,0000

$6,870 + RL\_CD \times 0,445 + ATD\_R \times 1,705 - RL\_FRC5 \times 0,398 - 53,29;$

Df (для чоловіків східного регіону України) = $TF\_L3 \times 2,909 - FRC\_R3 \times 0,096 + FRC\_R1 \times 0,280 + TF\_L5 \times 5,800 + RL\_CD \times 0,324 + ATD\_R \times 1,578 - RL\_FRC5 \times 0,311 - 43,21.$

При визначенні значимості усіх дискримінантних функцій за допомогою критерію χ^2 встановлено, що можлива достовірна інтерпретація отриманих показників класифікації між практично здоровими чоловіками західного і східного регіонів України (табл. 6).

Таким чином, побудовані достовірні дискримінантні моделі приналежності практично здорових чоловіків до центрального, західного або східного адміністративно-територіальних регіонів України які в залежності від особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки коректно охоплюють представників даних регіонів від 71,1 до 82,9% випадків, в більшості випадків, мають незначний рівень дискримінації (статистика Уїлкса лямбда дорівнює від 0,640 до 0,879). Найвищий рівень дискримінації встановлено між чоловіками західного і східного (статистика Уїлкса лямбда

дорівнює 0,640) регіонів України.

Необхідно відмітити, що в дослідженні Н. М. Козань [6], встановлено значно вищу дискримінацію в дискримінантних моделях визначення комплексу ознак долонної дерматогліфіки, які дозволили диференціювати етно-територіальну належність населення Івано-Франківської області бойцівської і гуцульської етнічних груп, ніж в наших дослідженнях, що обумовлено входженням до різних адміністративно-територіальних регіонів України різних за етносом груп населення.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. В побудованих на основі особливостей дерматогліфічних показників достовірних дискримінантних моделях приналежності практично здорових чоловіків до центрального, західного або східного адміністративно-територіальних регіонів України найвищий рівень дискримінації встановлено між західним і східним регіоном.

2. Найбільш часто дискримінантними змінними між чоловіками центрального, західного або східного регіонів України є тип візерунку на пальцях лівої кисті.

Перспективою подальших досліджень є проведення факторного аналізу особливостей показників пальцевої і долонної дерматогліфіки щодо приналежності практично здорових чоловіків до різних адміністративно-територіальних регіонів України.

Список посилань

- Багацька, Н. В., & Зайцева, Є. М. (2015). Характеристика дерматогліфічних параметрів у пробандів із ювенільним ревматоїдним артритом. *Вісник проблем біології і медицини*, 3(1), 83-86.
- Географічна енциклопедія України. (Т. 3), (1993). К.: Укр. енциклопедія.
- Гладкова, Т. Д. (1966). Кожные узоры кисти и стопы обезьян и человека. М.: Наука.
- Дмитренко, С. В. (2008). Аналіз особливостей зв'язків показників пальцевої і долонної дерматогліфіки із захворюванням на псоріаз. *Укр. журн. дерматології, венерології, косметології*, 3, 14-17.
- Козань, Н. М. (2014). Етно-расові особливості дерматогліфічних параметрів пальців ніг (повідомлення 2). *Судово-медична експертиза*, 2, 43-46.
- Козань, Н. М. (2017). Судово-медична ідентифікація етно-територіальної належності невідомої особи за дерматогліфічними параметрами долонь з використанням дискримінантного аналізу. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 2017; 1, 2(21): 252-255.
- Козань, Н. Н., Волошинович, В. М., & Данилюк, Л. Б. (2014). Особенности дерматоглифических параметров пальцев рук у лиц женского пола Бойковской этнической группы. *Актуальні проблеми транспортної медицини: навколишнє середовище; професійне здоров'я; патологія*, 2(2), 121-124.
- Кулішов, С. К., Кудря, І. П., Буцький, В. С., Походенко, О. І., & Степаненко, О. Г. (2015). Застосування дерматогліфіки для діагностики ішемічної хвороби серця. *Вісник проблем біології і медицини*, 2(3), 157-159.
- Кулішов, С. К., Кудря, І. П., Чередник, Є. С., Осіння, Г. П., Цимбал, М. С., & Шевченко, В. В. (2015). Визначення дерматогліфічних ознак хронічних захворювань нирок. *Вісник проблем біології і медицини*, 2(3), 160-162.
- Мазур, Е. С., & Сидоренко, А. Г. (2009). Дерматоглифика в прогнозе конституциональных и физических признаков человека. *Судебно-медическая экспертиза*, 4, 18-20.
- Походенко, О. І., & Кулішов, С. К. (2016). Значення генеалогічних та дерматогліфічних досліджень для скринінгу осіб, схильних до серцево-судинної патології. *Вісник проблем біології і медицини*, 1(2), 113-117.
- Ригонен, В. І., & Божченко, А. П. (2017). Этнотерриториальные особенности папиллярных узоров пальцев рук русских, киргизов и узбеков. *Судебно-медицинская экспертиза*, 1, 14-18.
- Сегеда, С. П. (2001). Антропологічний склад українського народу: етногенетичний аспект. Видавництво імені Олени Теліги.
- Теплов, К. В., Божченко, А. П., Толмачев, І. А., & Моисеєнко, С. А. (2016). Возрастные особенности ладонной дерматоглифики взрослого человека. *Судебно-медицинская экспертиза*, 2, 19-23.
- Шінкарук-Диковицька, М. М. (2012). Медико-соціальні фактори умов життя соматично здорових чоловіків із різних природних та адміністративних регіонів України. *Biomedical and biosocial anthropology*, 19, 248-254.

16. Banik, S. D. (2014). Inbreeding effects on palmar dermatoglyphic characters in three endogamous social groups of West Bengal, India. *Homo*, 65(1), 75-83.
17. Cummins, H., & Midlo, Ch. (1961). *Finger Prints, Palms and Soles. An Introduction to Dermatoglyphics*. Philadelphia.
18. Dipierri, J. E., Gutiłrrez-Redomero, E., Alonso-Rodrıguez, C., Alfaro, E., Demarchi, D., & Rivalderıa, N. (2014). Surnames, geographic altitude, and digital dermatoglyphics in a male population from the province of Jujuy (Argentina). *Homo*, 65(3), 256-266.
19. Temaj, G., Krajaćıj, P., Milicić, J., Jurić, T. S., Behluli, I., Narancić, N. S., ... Rudan, P. (2011). Comparative analysis of qualitative dermatoglyphic traits of Albanian and Turkish populations living in the area of Dukagjin Valley in Kosovo. *Coll. Antropol.*, 35(3), 905-910.

Мишалов В.Д., Серебрянникова О.А., Гунас В.И.

ДИСКРИМИНАНТНЫЕ МОДЕЛИ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ ПРАКТИЧЕСКИ ЗДОРОВЫХ МУЖЧИН К ЦЕНТРАЛЬНОМУ, ЗАПАДНОМУ ИЛИ ВОСТОЧНОМУ АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОМУ РЕГИОНУ УКРАИНЫ НА ОСНОВЕ ОСОБЕННОСТИ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПАЛЬЦЕВОЙ И ЛАДОННОЙ ДЕРМАТОГЛИФИКИ

Резюме. В статье, на основе особенностей показателей пальцевой и ладонной дерматоглифики, построены и проведен анализ достоверных дискриминантных моделей принадлежности практически здоровых мужчин к центральному, западному или восточному административно-территориальному региону Украины. В большинстве случаев совокупность всех дерматоглифических переменных имеют незначительный уровень дискриминации (самый высокий уровень установлен между мужчинами западного и восточного регионов Украины). Наиболее часто дискриминантными переменными между мужчинами данных регионов Украины является тип узора на пальцах левой кисти.

Ключевые слова: дерматоглифика, административно-территориальные регионы Украины, дискриминантный анализ, практически здоровые мужчины.

Mishalov V.D., Serebrennikova O.A., Gunas V.I.

DISCRIMINANT MODELS OF BELONGINGS PRACTICALLY HEALTHY MEN TO CENTRAL, WESTERN OR EASTERN ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL REGION OF UKRAINE ON THE BASIS OF INDICATORS FEATURES OF DIGITAL AND PALMAR DERMATOGLYPHICS

Summary. In the article, on the basis of peculiarities of finger and palmar dermatoglyphic indexes, an analysis of reliable discriminatory models of the affiliation of practically healthy men to the central, western or eastern administrative-territorial regions of Ukraine was constructed and conducted. In most cases, the aggregate of all dermatological variables has a low level of discrimination (the highest level is established between men of the western and eastern regions of Ukraine). The most frequently discriminant variables between men in these regions of Ukraine are the type of pattern on the fingers of the left hand.

Key words: dermatoglyphic, administrative-territorial regions of Ukraine, discriminatory analysis, practically healthy men.

Рецензент - д.б.н., проф. Сарафинюк Л.А.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2017р.

Мишалов Володимир Дем'янович - д.мед.н., проф., завідувач кафедри судової медицини Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика; +38(067)6327947

Серебрянникова Оксана Анатоліївна - к.мед.н., доц., доцент кафедри психіатрії, наркології та психотерапії з курсом післядипломної освіти ВНМУ ім. М.І. Пирогова; +38(067)9605672

Гунас Валерій Ігорович - асистент кафедри патологічної анатомії, судової медицини та права ВНМУ ім. М.І. Пирогова; +38(073)0376746

© Заставний І.І., Яценко А.М., Ткач І.Р., Луцик О.Д.

УДК: 618.39-076:611-013.84

Заставний І.І.,¹ Яценко А.М.,¹ Ткач І.Р.,² Луцик О.Д.¹

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; кафедра гістології, цитології та ембріології (вул. Пекарська 52, м. Львів, 79010, Україна)¹, ДУ "Інститут спадкової патології НАМН України" (вул. М. Лисенка 31-а, м. Львів, 79000, Україна)²

РЕЗУЛЬТАТИ СКАНУЮЧОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ МІКРОСКОПІЇ ВОРСИНОК ХОРІОНА ЕМБРІОНІВ ЛЮДИНИ ПРИ РАННЬОМУ НЕВИНОШУВАННІ ВАГІТНОСТІ

Резюме. Ворсинки хоріона (ВХ) - один із головних компонентів гематоплацентарного бар'єру на першому триместрі внутрішньоутробного розвитку. В наших попередніх дослідженнях ми знайшли можливий зв'язок між порушеннями вуглеводного складу структурних компонентів ВХ та розвитком спорадичного та звичного невиношування вагітності. Іншими словами, у разі структурно-функціональних порушень ворсинок хоріона, порушується їх бар'єрна та транспортна функція, що може призвести до завмирання або сповільнення розвитку плода. Багато дослідників вивчали структурні особливості ворсинок хоріона з використанням скануючої електронної мікроскопії у першому триместрі в нормі та патології, проте нам не вдалось знайти даних про проведення подібних досліджень на ВХ, отриманих після спорадичного та звичного завмирання вагітності. Кількість синцитіальних бруньок та повноцінність мікрворсинок на поверхні синцитіального шару свідчать про активність проліферативних процесів, екскреції та повноцінності рецепторної поверхні гістологічних структур ворсинок хоріона.